

Sygn. akt V KK 466/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Katarzyna Wępa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2021 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **K. K.**,

skazanego z art. 180a k.k.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt XVII Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt III K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

K. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt III K (...), został uznany za winnego tego, że: „w dniu 3 czerwca 2015 r. w P. na ul. G. kierował samochodem osobowym marki M. o nr rej. (...) nie stosując

się do wydanej decyzji Prezydenta Miasta P. z dnia 25 lutego 2004 r., sygn. Km II (...) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 180a k.k. i za to na mocy art. 180a k.k. została mu wymierzona kara 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelacje od tego wyroku wnieśli prokurator oraz obrońca oskarżonego.

Prokurator zaskarżając orzeczenie na niekorzyść oskarżonego w części odnoszącej się do przyjętej kwalifikacji prawnej, zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym uznaniu, że czyn zabroniony nie został popełniony w warunkach powrotu do przestępstwa w rozumieniu art. 64 § 1 k.k. i wniósł o zmianę orzeczenia w tym zakresie.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w zakresie kary i zarzucając jej rażącą niewspółmierność, wniósł o zmianę orzeczenia, poprzez wymierzenie kary innego rodzaju, względnie o zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu wniesionych apelacji, Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt XVII Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając wyrok w całości na korzyść K. K. zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na nieprzeprowadzeniu przez Sąd Okręgowy w P. należytej kontroli odwoławczej zainicjowanej apelacjami wniesionymi przez oskarżyciela publicznego oraz obrońcę oskarżonego i nieprzekroczenie z urzędu granic środków odwoławczych, niezależnie od zakresu zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia, skutkiem czego było utrzymanie w mocy rażąco niesprawiedliwego wyroku Sądu Rejonowego w P. , wydanego z rażącym naruszeniem art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., gdyż na skutek powierzchownej, a zarazem całkowicie dowolnej oceny zgromadzonych dowodów, prowadzącej do nieuzasadnionego przyjęcia, że na mocy decyzji Prezydenta Miasta P. z dnia 25 lutego 2004 r. o sygn. Km-(...) o zatrzymaniu prawa jazdy zostały oskarżonemu cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami, doszło - z rażącą obrazą również tej normy - do przypisania K. K. popełnienia czynu z art. 180a k.k., polegającego na kierowaniu pojazdem mechanicznym wbrew decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, podczas gdy w dacie czynu, w odniesieniu do oskarżonego taka decyzja nie została wydana, albowiem wskazana w treści wyroku decyzja administracyjna Prezydenta Miasta P., jako wydana na podstawie art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, stanowiła

jedynie o zatrzymaniu dokumentu prawa jazdy, jednak nie cofała uprawnień do kierowania pojazdami”.

Podnosząc taki zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona korzyść K. K. , jako zasadna w stopniu oczywistym podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Rację ma bowiem skarżący, że w sprawie tej doszło do obrazy wskazanych w kasacji przepisów prawa procesowego, czego konsekwencją była obraza prawa materialnego.

Stosownie do treści art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 437), z uwagi na to, że akt oskarżenia w przedmiotowej sprawie został skierowany po dniu 30 czerwca 2015 r. postępowanie, aż do czasu prawomocnego zakończenia, toczyło się w tej sprawie według przepisów obowiązujących do dnia 15 kwietnia 2016 r. Tym samym, zastosowanie miał przepis art. 433 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do wskazanej daty, zgodnie z którym *Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455.* Jednym z określonych w ustawie przypadków, nakazującym wyjście poza granice środka odwoławczego była więc sytuacja przewidziana w art. 440 k.p.k., który to przepis znajduje zastosowanie, jeżeli zaskarżone orzeczenie lub zawarte w nim rozstrzygnięcie jest rażąco niesprawiedliwe, a zatem gdy dotknięte jest, niepodniesionymi w zwykłym środku odwoławczym, uchybieniami mieszczącymi się w każdej z tak zwanych względnych przyczyn odwoławczych, o ile ich waga i charakter jest taki, że czyni orzeczenie niesprawiedliwym i to w stopniu rażącym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r., sygn. akt III KK 444/16, LEX nr 2255412).

Słusznie wskazuje skarżący, że Sąd Okręgowy w P. obowiązкови temu nie sprostął i dopuścił się obrazy art. 440 k.p.k. w związku z utrzymaniem w mocy

orzeczenia skazującego za czyn zakwalifikowany jako wyczerpujący ustawowe znamiona art. 180a k.k., który stanowi o *decyzji właściwego organu o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych*. W niniejszej sprawie brak było takiej decyzji administracyjnej, na mocy której oskarżonemu zostałoby cofnięte uprawnienie do kierowania pojazdami. Z analizy akt sprawy Sądu Rejonowego w P., sygn. akt III K (...), wynika bowiem, że decyzja Prezydenta Miasta P. z dnia 25 lutego 2004 r., sygn. Km II (...), wydana na podstawie art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, stanowiła jedynie o zatrzymaniu prawa jazdy, jednak nie cofała uprawnień do kierowania pojazdami. Wskazać natomiast należy, że decyzja właściwego organu o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych może mieć miejsce bądź na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, czyli między innymi w sytuacji zdrowotnych lub psychologicznych przeciwwskazań lub niezłożenia egzaminu państwowego, względnie na podstawie art. 182 § 2 k.k.w., kiedy to organ, do którego przesłano orzeczenie zawierające zakaz prowadzenia pojazdów, zobowiązany jest cofnąć uprawnienia do ich prowadzenia w orzeczonym zakresie oraz nie może wydać tych uprawnień w okresie obowiązywania zakazu. Kryminalizacji nie podlega natomiast prowadzenie pojazdu przez osobę nieposiadającą uprawnień do prowadzenia pojazdów z innych przyczyn, czyli z powodu zatrzymania dokumentu prawa jazdy na podstawie art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym lub art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami. Zatrzymanie prawa jazdy nie powoduje bowiem utraty samych uprawnień, które jedynie zostają czasowo zawieszone z racji braku dokumentu potwierdzającego ich posiadanie.

Brak dokonania zmiany w tym zakresie w wyroku Sądu I instancji wskazuje, że Sąd odwoławczy zaniechał dokonania prawidłowej i wszechstronnej kontroli odwoławczej i utrzymał w mocy rażąco niesprawiedliwe orzeczenie, gdyż wydane z naruszeniem przepisu prawa materialnego, mającym swoje źródło w dowolnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, co niewątpliwie miało wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia. Prawidłowe, w kontekście treści analizowanej decyzji Prezydenta Miasta P. przyjęcie, że oskarżonemu jedynie zatrzymano

dokument prawa jazdy winno skutkować analizą zdarzenia przez pryzmat wykroczenia z art. 95 k.w.

Mając na uwadze powyższe orzeczono, jak w sentencji orzeczenia.